

Riktlinjer för hantering av hästgödsel i Bodens kommun

Antagen av miljö- och byggnämnden 2023-03-07 § 16

**BODENS
KOMMUN**

Innehållsförteckning

Miljöpåverkan	4
1.1 Lagstiftning	4
Allmänt om gödselhantering	4
2.1 Lagring av gödsel	5
2.3 Lagringskapacitet	5
2.4 Beräkning av lagringskapacitet	6
Gödselhantering	7
3.1 Hantering av gödsel i rasthagar	7
3.2 Skyddsavstånd från hagar/gödsel till vatten/dricksvattentäkt	7
Spridning av gödsel	7
4.1 Fosforkrav	8
4.2 Spridningsareal	8
Risk för olägenhet för närboende	9
5.1 Förebyggande åtgärder	9
Animaliska biprodukter	10
6.1 Anteckningsskyldighet enligt Jordbruksverkets föreskrifter	12
6.2 Handelsdokument	12
6.3 Nedgrävning av häst	13
Avloppsanordning	13
7.1 Kommunalt avlopp	13
7.2 Små avloppsanordningar (eget avlopp)	14

Definitioner

I dessa riktlinjer används följande beteckningar med angiven betydelse:

Beteckning

Betydelse

Jordbruksmark:

Åkermark och betesmark som ingår i fastighet som är taxerad som lantbruksenhet.

Dock inte jordbruksmark som ingår i en fastighet, som har bildats för annat ändamål än jordbruk och som därefter inte har taxerats, eller jordbruksmark som i en detaljplan eller i områdesbestämmelser enligt plan- och bygglagen (2010:900) är avsedd för ett annat ändamål än jordbruk.

Åkermark:

Mark som används, eller lämpligen kan användas, till växtodling eller bete och dessutom är lämplig att plöja.

Ordet lämplig innebär att man förutom praktiska hänsyn också tagit hänsyn till natur- och kulturvärden

Betesmark:

Mark som används, eller lämpligen kan användas, till bete eller slåtter och som inte är lämplig att plöja.

Ordet lämplig innebär att man förutom praktiska hänsyn också tagit hänsyn till natur- och kulturvärden

Miljöpåverkan

Stallgödsel innehåller stora mängder kväve och fosfor. Om gödsel inte lagras och hanteras på ett bra sätt så finns risk för näringsläckage, vilket är en bidragande orsak till övergödning i hav, sjöar och vattendrag. Ett av Sveriges nationella miljömål är att vi inte ska ha någon övergödning. För att kunna uppfylla målet är det viktigt att gödsel lagras och hanteras på ett sådant sätt att den negativa miljöpåverkan blir så liten som möjlig och att näringen hamnar där den gör mest nytta. Näringsläckage kan också orsaka höga nitrathalter i grundvatten. Om detta sker begränsas möjligheten att nyttja grundvattnet som dricksvatten, eftersom nitrat kan vara negativt för människors hälsa.

1.1 Lagstiftning

- Miljöbalken (1998:808), 2 kap. allmänna hänsynsreglerna
- Förordning (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2021:37) om miljöhänsyn i jordbruket vad avser växtnäring
- Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket
- ABP-förordningarna (EG) nr 1069/2009 och (EU) nr 142/2011 samt Jordbruksverkets föreskrifter om befattning med animaliska biprodukter (SJVFS 2006:84).

Allmänt om gödselhantering

All gödselhantering och lagring omfattas av miljöbalkens allmänna hänsynsregler, 2 kap. miljöbalken. Av dessa framgår bland annat att:

-Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, ska skaffa sig den kunskap som behövs för att skydda människors hälsa och miljön mot skada eller olägenhet.

-Alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidta en åtgärd, ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsmått som i övrigt behövs för att förebygga, hindra eller motverka att det medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön.

Detta innebär att oavsett antal djur och djurslag ska gödsel lagras och hanteras på ett sådant sätt att läckage till omgivande mark och vatten förhindras. Det är också viktigt att förebyggande åtgärder vidtas för att minska risken för att olägenheter uppstår för omgivningen, exempelvis i form av lukt, allergener och flugor. Det är alltid hästhållarens ansvar att ha tillräckliga kunskaper om vilka lagar och regler som gäller för ens verksamhet och vilken miljöpåverkan verksamheten ger eller riskerar att ge upphov till.

2.1 Lagring av gödsel

Hästgödsel kan lagras på gödselplatta, i container eller motsvarande tät lagringsyta. Vid förvaring i container ska den vara tät och bör ha nederbördsskydd. Vid lagring på gödselplatta ska plattan vara tät och hindra lakvatten från att rinna ut till omgivningen. Plattan bör därför anläggas med lutning och täta stödmurar. Stödmurarna möjliggör stapling av gödsel samt underlättar tömning av gödselplattan. För att minska risken för översvämning vid kraftig nederbörd bör gödselplattan förses med exempelvis nederbördsskydd eller dränering till urinbrunn.

Förvaring och lagring i stallbyggnad eller ligghall räknas som lagringsutrymme och kan vara ett alternativ så länge tillräckligt stort utrymme finns tillgängligt och ytan är konstruerad så att inget läckage sker till omgivningen.

Lagring direkt på mark tillåts endast i undantagsfall. Detta gäller främst vid tillfällig lagring i stuka inför spridning på åkermark eller kompostering av gödsel i fält där gödseln senare ska spridas. Risken för näringsläckage ska vara liten för att sådana upplag ska kunna användas. Lagring av gödsel i stuka eller kompostering i fält räknas inte in i lagringskapaciteten.

2.3 Lagringskapacitet

Miljö- och byggnämndens riktlinje och utgångspunkt är att hästgödsel alltid ska lagras på täta utrymmen. Hur stort lagringsutrymme som krävs baseras på om verksamheten definieras som ett jordbruksföretag och antal hästar.

Definition av jordbruksföretag

I miljöbalken saknas en definition om vad som är ett jordbruksföretag. Istället används den officiella jordbruksstatistikens definition av jordbruksföretag. Av den framgår att med jordbruksföretag avses en inom jordbruk, husdjurskötsel eller trädgårdsodling bedriven verksamhet under en och samma driftsledning som:

- brukar mer än 2,0 hektar åkermark (ägd och/eller arrenderad åkermark) och/ eller brukar minst 5 hektar jordbruksmark (åkermark + betesmark)
- äger en djurbesättning som någon gång fr.o.m. den 1 januari t.o.m. den första torsdagen i juni det år undersökningen avser omfattat minst 10 nötkreatur eller 10 suggor eller 50 svin eller 20 får och lamm eller 1 000 fjäderfä
- bedriver yrkesmässig trädgårdsodling på minst 2 500 kvadratmeter frilandsareal eller 200 kvadratmeter växthusyta

Jordbruksföretag med fler än 10 hästar

Jordbruksföretag med fler än 10 hästar ska enligt förordningen (1998:915) om miljöhänsyn i jordbruket ha täta lagringsutrymmen där stallgödsel kan lagras under minst 6 månader.

Gödsel som lagras inne i stallbyggnad, i form av en djupströbädd eller liknande får räknas in i lagringskapaciteten, under förutsättning att utrymmet är tätt. Om utgödsling av djupströbädden exempelvis sker var tredje månad, och det inte sker någon annan utgödsling under den tiden, så räknas det som att tre månaders lagringskapacitet finns i stallbyggnaden.

Saknar man helt möjligheten att lagra gödsel i minst sex månaders tid finns möjlighet att ansöka om dispens från kravet på lagringskapacitet. En sådan dispensansökan prövas av länsstyrelsen. Observera att detta inte är en dispens för stukalagring utan en dispens från kravet på sex månaders lagringskapacitet.

Hästhållare som inte är jordbruksföretag

För hästgårdar som inte är jordbruksföretag, finns inget generellt krav på lagringsutrymmets storlek/ kapacitet oavsett antal hästar. Miljö- och byggnämndens riktlinje är dock att gödsel alltid ska lagras på täta utrymmen vid tidpunkter då spridning av gödsel är olämpligt. Olika lagringsmetoder kan väljas, exempelvis gödselplatta, container och säckar anpassade för lagring av gödsel. Om möjlighet till egen spridning av gödsel på åkermark saknas ska gödseln bortskaffas på godkänt sätt. Gödseln kan exempelvis tas emot av jordbruksföretag med behov av ytterligare gödsel eller avfallsmottagare. Gödsel får inte lagras direkt på marken i väntan på hämtning.

2.4 Beräkning av lagringskapacitet

Kravet på lagringskapacitet utgör ett minimum. Lagringsutrymmet kan behöva vara större för att det inte ska bli överfullt innan det är lämpligt att sprida, beredskap måste exempelvis tas för om det skulle regna mer eller om snön skulle ligga kvar längre än normalt.

För att få en indikation på hur stort lagringsutrymme som krävs, kan Jordbruksverkets beräkningsverktyg användas som hjälp för beräkning utifrån schablonvärden. Excelverktyget återfinns på Jordbruksverkets hemsida. Observera att schablonvärdena kan ändras över tid.

Nedan visas Jordbruksverkets nuvarande schablonvärden (2022) för producerad mängd gödsel per häst, under en period på 6 månader.

Djurslag	Gödselslag	Lagringstid (mån)	Antal djur	Gödselmängd (m ³)
Häst (fritid)	Djupströgödsel	6	1	5
Häst, ponny	Djupströgödsel	6	1	3,5

Gödselhantering

3.1 Hantering av gödsel i rasthagar

Daglig mockning av rasthagar är en effektiv åtgärd för att minska näringsläckage till omgivande mark och vatten. Mockning av rasthagar ska därför ske regelbundet under barmarksperioder och bör åtminstone ske en gång per vecka. Antal timmars vistelse i hagen, djurtäthet, jordart och lutning i hagen är faktorer i det enskilda fallet som kan motivera tätare eller glesare mockningsfrekvens. Mockning är särskilt viktigt på områden där det hamnar mycket gödsel, exempelvis utfodrings- och drickplats samt områden som blir upptrampade, såsom in- och utpassage i hagar, vid vattendrag och där vatten kan bli stående. Utfodrings- och drickplats bör flyttas med jämna mellanrum, för att förebygga att marken blir upptrampad och att ansamling av foderrester uppstår.

3.2 Skyddsavstånd från hagar/gödsel till vatten/dricksvattentäkt

Enligt miljöbalkens försiktighetsprincip ska verksamhetsutövare vidta de skyddsåtgärder och begränsningar som är rimliga för att förebygga risk för olägenhet för människors hälsa eller miljön. Med hänsyn till hästhållningens omfattning ska skäligt avstånd hållas från hagar, gödselupplag och liknande till omkringliggande dricksvattenbrunnar.

Som fastighetsägare har man ansvar för att dricksvattenbrunnar är konstruerade och hålls i sådant skick att de hindrar inträngning av förorenat ytvatten som kan försämra vattnets kvalitet. Vid misstanke om att näringsläckage från gödsel påverkar dricksvattnets kvalitet rekommenderas att vattenprov tas. Om sådant prov skulle indikera påverkan från gödsel, kan det bli aktuellt att miljö- och byggnämnden beslutar om försiktighetsmått i det enskilda fallet, exempelvis avseende skyddsavstånd.

Spridning av gödsel

Vid spridning av gödseln på åkermark är det viktigt att det sker vid rätt tidpunkt, eftersom spridningen annars riskerar att leda till ökat läckage av näringsämnen. Tillräcklig lagringskapacitet för stallgödsel är en förutsättning för att kunna sprida gödsel vid de tidpunkter då minst näringsläckage sker.

Enligt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2021:37) ligger Bodens kommun inte inom ett känsligt område. Utanför känsligt område gäller följande:

-Stallgödsel och andra organiska gödselmedel som sprids under perioden 1 december–28 februari ska brukas ned minst 10 cm djupt, inom 12 timmar från spridningstillfället.

-Gödsel bör inte spridas på snötäckt mark. Gödsel bör inte heller spridas på frusen mark om man kan befara att gödsel kommer förloras genom ytavrinning vid nederbörd, tjällossning eller snösmältning.

På grund av det klimat som råder vintertid i Norrbotten med frusen mark och snö kan nedbrukning av gödsel inte ske. Boden kommuns riktlinje är därför att gödsel inte får spridas vintertid när marken är snöbetäckt eller frusen. Detta gäller även perioder utanför 1 december- 28 februari.

4.1 Fosforkrav

Vid spridning av stallgödsel och andra organiska gödselmedel får enligt Jordbruksverkets föreskrifter (SJVFS 2021:37) inte mer gödsel spridas än vad som motsvarar ett genomsnitt på max 22 kg fosfor per hektar spridningsareal och år under en femårsperiod. Detta innebär att mer än 22 kg fosfor kan spridas enskilda år, under förutsättning att mindre gödsel sprids andra år. Det viktiga är att det inte blir mer än 22 kg i snitt per år när det slås ut på all tillgänglig spridningsareal under en femårsperiod.

Kravet gäller inte verksamheter med högst 10 djurenheter i genomsnitt per år. Undantaget gäller för den gödsel som egna djur producerar och som sprids på egen jordbruksmark. Om stallgödsel från någon annans djur eller andra organiska gödselmedel ska spridas, gäller samma regler om fosfor som för gårdar med fler än 10 djurenheter.

4.2 Spridningsareal

För att säkerställa att mer än 22 kg fosfor per hektar inte sprids och minska risken för näringsläckage är det viktigt att ha koll på att den spridningsareal som finns att tillgå är tillräckligt stor för den mängd gödsel som sprids.

Den spridningsareal som motsvarar de egna djuren ska först räknas bort, innan gödsel från annan producent räknas in i spridningsarealen. Som spridningsareal räknas tillgänglig åkermark och den del av betesmarken som motsvarar betets andel av djurens foderstat.

Stallgödsel får enligt Statens jordbruksverks föreskrifter (SJVFS 2020:2) om hänsyn till natur- och kulturvärden i jordbruket inte spridas på betesmark, dvs. sådan mark som används, eller lämpligen kan användas, till bete eller slätter och som inte är lämplig att plöja. Ordet lämplig innebär här att man förutom praktiska hänsyn också tagit hänsyn till natur- och kulturvärden.

Hur stora arealer behövs?

Jordbruksverket har ett beräkningsverktyg som kan användas för hjälp att beräkna hur stor spridningsareal som krävs för att inte överskrida kravet avseende fosfor. Verktöget återfinns på Jordbruksverkets hemsida, www.jordbruksverket.se

Räkneexempel:

Enligt Jordbruksverkets beräkningsverktyg behövs en spridningsareal på ca. 2 hektar för den mängd gödsel som produceras av 5 hästar under 6 månader.

Risk för olägenhet för närboende

Hästverksamhet kan innebära olägenheter för människors hälsa genom exponering för:

- allergener
- lukt (från gödsel, foder, hästar)
- ljud och buller
- damm
- förekomst av flugor

Hästhållaren är ansvarig för att planera och kontrollera så att olägenheter för människors hälsa och miljö undviks. De allmänna hänsynsreglerna i miljöbalken gäller alla och är vägledande vid eventuella klagomål gällande hästhållning. Flera faktorer i det enskilda fallet påverkar vilket skyddsavstånd som är lämpligt, såsom vegetation, topografi, antal djur och områdets karaktär. På landsbygden måste generellt påverkan från djurhållning accepteras i högre uträkning, exempelvis viss gödsellukt och närhet till djur. Detta innebär dock inte att störningar som ger upphov till olägenheter för människors hälsa tillåts.

Vid olika intresseavvägningar ska kommunen se till att hälso- och säkerhetsaspekter beaktas och att inget intresse gynnas eller missgynnas på ett otillbörligt sätt. Känsliga miljöer som skolor och förskolor kräver särskild hänsyn.

5.1 Förebyggande åtgärder

Som hästhållare kan man vidta flera förebyggande åtgärder för att förebygga att olägenheter uppstår för omgivningen. För att minska halten hästallergen som sprids kan exempelvis följande åtgärder vidtas:

- Ha skyddande vegetation och/eller topografi (kulle, höjd, berg) mellan hästverksamhet och bebyggelse. Växtligheten bör vara minst några meter hög och bestående av flera rader med träd och buskar.
- Om stallbyggnaden har mekanisk ventilation kan frånluften filtreras och allergen avskiljas.
- Se till att ridvägar och hästhagar i möjligaste mån är åtskilda från annan bostadsbebyggelse.

Lukt från gödsel och problem med flugor kan exempelvis minska genom att:

- Gödselstaden placeras under tak eller inomhus.
- Att gödseln i rasthagar samlas in regelbundet och förvaras i övertäckt gödselstad
- Separera hästhagar och ridvägar från bostäder.

Animaliska biprodukter

Naturgödsel (med eller utan strö) kategoriseras som en animalisk biprodukt av kategori 2. Särskilda regler och krav på dokumentation gäller vid mottagande och bortförsl av gödsel. Kraven på dokumentation regleras av bland annat Jordbruksverkets föreskrifter om miljöhänsyn i jordbruket (SJVFS 2021:37), ABP-förordningarna (EG) nr 1069/2009 och (EU) nr 142/2011 samt Jordbruksverkets föreskrifter om befattning med animaliska biprodukter (SJVFS 2006:84).

Vilka dokumentationskrav som gäller beror bland annat på om verksamheten definieras som ett jordbruksföretag, antal djur och vem som är gödselmottagare. För definition av jordbruksföretag, *se avsnitt 2.3*.

Nedanstående tabell beskriver vilka dokumentationskrav som gäller för olika typer av verksamheter:

	Bortförel av gödsel	Mottagande av gödsel
Jordbruksföretag med mindre än 10 djur	<p>Ska upprätta handelsdokument och föra register vid transport till:</p> <p>Komposterings- eller bearbetningsanläggningar.</p> <p>Dock inte vid transport till gård som tänker sprida naturgödsel: ex. spannmåls- eller grönsaksodlare.</p>	<p>Ska dokumentera enligt anteckningsskyldigheten, 13§ SJVFS 2021:37</p> <p>Dokumentationen ska sparas under minst sex år.</p> <p>Behöver inte upprätta handelsdokument och register</p>
Jordbruksföretag med fler än tio djur	<p>Ska dokumentera enligt anteckningsskyldigheten, 14§ SJVFS 2021:37</p> <p>Dokumentationen ska sparas under minst sex år.</p> <p>Behöver inte upprätta handelsdokument och register</p>	<p>Ska dokumentera enligt anteckningsskyldigheten, 13§ SJVFS 2021:37</p> <p>Dokumentationen ska sparas under minst sex år.</p> <p>Behöver inte upprätta handelsdokument och register</p>
Hästhållare som inte är jordbruksföretag	<p>Ska upprätta handelsdokument och föra register vid transport till:</p> <p>Komposterings- eller bearbetningsanläggningar</p> <p>Dock inte vid transport till gård som tänker sprida naturgödsel på mark, ex. spannmåls- eller grönsaksodlare.</p>	

6.1 Anteckningsskyldighet enligt Jordbruksverkets föreskrifter

Jordbruksföretag med mer än 10 djur omfattas av anteckningsskyldigheten enligt Jordbruksverkets föreskrifter. Vid bortförsl av gödsel, ska dokumentation finnas över stallgödselmängden som levereras, vilka djurslag och vilket antal djur som gödseln kommer ifrån alternativt hur stor mängd totalfosfor gödseln innehåller, datum för leverans samt till vem gödseln levereras. Dokumentationen ska sparas och finnas tillgänglig under minst sex år. Jordbruksföretag med högst tio djurenheter i genomsnitt på årsbasis omfattas inte av bestämmelserna i första stycket.

För hästhållare som tar emot gödsel ska dokumentation finnas över mottaget gödselslag, vilken mängd som tas emot, vilken mängd totalfosfor den mottagna gödseln motsvarar, datum för mottagandet samt från vem gödseln kommer. För stallgödsel kan uppgifter om vilka djurslag och vilket antal djur som gödseln kommer ifrån ersätta uppgiften om mängden totalfosfor. Dokumentationen ska sparas och finnas tillgänglig under minst sex år.

6.2 Handelsdokument

För verksamheter som inte är jordbruksföretag och jordbruksföretag med mindre än 10 djur, krävs vid transport av gödsel till biogas-, komposterings- eller bearbetningsanläggningar att gödseln åtföljs av ett handelsdokument. Kravet gäller oavsett antal djur. Bestämmelserna kommer från EU:s biproduktsförordning. Syftet med bestämmelserna är bland annat att möjliggöra spårning av smittsamma djursjukdomar och att säkerställa att gödseln hamnar hos godkänd mottagare. Undantag från kravet gäller enbart vid transport till gård för spridning av gödseln på åkermark.

Obligatoriska uppgifter är mottagare av gödseln, datum för transport, kvantitet/vikt och uppgifter om eventuell transportör. Kravet på vilken dokumentation som ska utföras är därmed i princip detsamma som vad som gäller för jordbruksföretag och anteckningsskyldigheten.

Dokumentets original ska sparas av mottagaren i minst två år. Kopia ska också sparas av avsändaren och eventuell transportör i minst två år.

Föra register

Som avsändare, transportör eller mottagare av ABP är du skyldig att föra register över avsända, transporterade respektive mottagna sändningar.

Register kan ses som ett komplement till handelsdokumenten. Om du bara har en mindre verksamhet så kan du spara handelsdokumenten i god ordning som ett register. Men för att spårbarhet ska vara möjlig i större verksamheter krävs ett separat register.

Registret ska sparas av den driftsansvarige i minst två år.

6.3 Nedgrävning av häst

Nedgrävning av avliden häst kan ske vid tillgång av lämplig mark. Kontakt ska tas med miljö och byggenheten för anvisningar innan nedgrävning sker. Om misstanke finns att hästen har dött av epizootisk sjukdom får den inte grävas ned.

Faktorer att ta hänsyn till vid val av plats är bland annat avstånd till bostadshus, allmän- och framtida bebyggelse och markförhållanden, då det kan finnas risk för förorening av vattentäkt, vattendrag eller grundvatten. Nedgrävning ska ske på sådant djup som hindrar vilda djur från att komma åt det. Avståndet till grundvatten måste kontrolleras, för att förhindra att grundvattnet kontamineras. Avståndet bör vara mer än 1 meter från gropens botten. Den grop som grävs bör vara så djup att materialet kan täckas med minst 1,5 meter jord, men lämpligt djup varierar i det enskilda fallet.

Vid nedgrävning ska den som ansvarar för nedgrävningen enligt EU-lagstiftningen föra register över:

- mängd, kategorier och arter av animaliska biprodukter som grävts ned
- datum och plats för nedgrävningen. Uppgifterna i registret ska sparas i minst två år.

Avloppsanordning

För avloppsanordning i stallbyggnad gäller olika regler beroende på om anslutning ska ske till det kommunala avlopps nätet eller om enskild avloppsanordning kommer inrättas.

7.1 Kommunalt avlopp

Om anslutning ska ske till det kommunala avlopps nätet gäller följande:

- Förbrukningen av dricksvatten i stallet ska fastställas genom mätning, varför en godkänd vattenmätarplats ska iordningsställas. Vattenmätare installeras av VA-avdelningen.
- Avlopp från WC, personaldel (omklädningsrum, kök och dylikt) i stallbyggnaden ska anslutas till kommunalt avlopp.
- Avlopp från duschspilta, spolplats etc. som kan innehålla avföring från hästar och sand, jord, halm, strö eller liknande får i normalfallet inte ledas till kommunalt avlopp, eftersom sådant spillvatten enligt ABVA (allmänna bestämmelser för användande av kommunens allmänna VA-anläggning) inte är att betrakta som ett hushållspillvatten. Om detta avlopp ändå måste anslutas till kommunalt avlopp ska avskiljning ske av avföring från hästar inklusive sand, jord, halm, strö och liknande.
- Stallbyggnaden kommer att debiteras årlig brukningsavgift för VA på ett separat abonnemang, skilt från bostadshuset på samma fastighet.

7.2 Små avloppsanordningar (eget avlopp)

Avloppsvatten från befintlig toalett eller nyinstallation av vattentoalett i stallbyggnad ska ledas till avloppsanordning med slamavskiljare (3-kammarbrunn) och efterföljande reningssteg (infiltration eller markbädd) alternativt motsvarande reningsanläggning. Om stallet endast nyttjas av boende på fastigheten kan avloppsvattnet ledas till bostadshusets avloppsanordning. Om utomstående hyr stallplats eller det bedrivs kursverksamhet eller dylikt ska stallet förses med en egen avloppsanordning.

Om stallbyggnad förses med spolspilta bör avloppsvattnet ledas till golvränna där sand, jord, halm, strö, hår avskiljs och sedan vidare till ett efterföljande reningsteg (exempelvis infiltrationsyta eller liknande). Storleken på infiltrationsytan bestäms med avseende på förbrukad mängd spolvatten och markförhållanden. Golvrännan kan eventuellt ersättas med en slamavskiljare. Markprover bör tas för att kontrollera markens förutsättningar för infiltration.

Inrättande eller ändring av en avloppsanordning kräver anmälan/ ansökan till miljö- och byggnämnden.